

POSTANOWIENIE

Dnia 7 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie z zażalenia obrońców **X. X.**

na postanowienie prokuratora Prokuratury Regionalnej w [...] delegowanego do Prokuratury Krajowej z dnia 19 maja 2023 r., PK XIV Ds. [...], o umorzeniu śledztwa po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu [...] 2023 r. wystąpienia Sądu Rejonowego [...] o przekazanie sprawy III Kp [...] do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 maja 2023 r., PK XIV Ds. [...], prokurator Prokuratury Regionalnej w [...] delegowany do Prokuratury Krajowej, działając na podstawie art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k., umorzył śledztwo „przeciwko X. X., podejrzanemu o to, że w dniu [...] roku w W., [...], podczas posiedzenia w sprawie VIII Kp [...], podając ustnie powody rozstrzygnięcia, bez zezwolenia rozpowszechnił publicznie – poprzez środki masowego przekazu – wiadomości z postępowania przygotowawczego Prokuratury Okręgowej w W., sygn. akt PO I Ds. [...], zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, tj. o przestępstwo z art. 241 § 1 k.k. – wobec stwierdzenia, iż zachodzi inna okoliczność wyłączająca ściganie (art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k.)”.

Postanowienie to zaskarżone zostało zażaleniem obrońców [...] X. X., w którym zarzucono „obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. poprzez ich błędne zastosowanie i uznanie, że w sprawie zachodzi negatywna przesłanka procesowa w postaci tzw. innej okoliczności wyłączającej ściganie, przejawiająca się w niemożności doprowadzenia [...] X. X.. do Prokuratury celem przedstawienia mu zarzutów, podczas gdy prawidłowa analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, uwzględniająca oceny prawne, wyrażone w uchwałach Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2021 r. (sygn. akt I DI 18/21) oraz z dnia 29 listopada 2022 r. (sygn. akt II ZIZ 4/22), przy jednoczesnym zastosowaniu dyrektywy rozstrzygania wątpliwości, w tym wątpliwości natury prawnej, na korzyść [...] X. X., powinna prowadzić do umorzenia postępowania karnego w oparciu o uznanie, że w zachowaniu [...] X. X.. brak jest znamion czynu zabronionego, tj. na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k., co doprowadziło do niesłusznego przyjęcia, że jedyną przeszkodą w prowadzeniu niniejszego postępowania jest faktyczna niemożność przedstawienia podejrzanemu zarzutów, a nie brak w jego działaniu znamion jakiegokolwiek czynu zabronionego”.

Kierując się powyższym skarżący wniesli o „zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez dokonanie zmiany podstawy prawnej rozstrzygnięcia i umorzenie postępowania prowadzonego przeciwko [...] X. X.. w oparciu o art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k.”.

Opisana sprawa wpłynęła do Sądu Rejonowego w W., który postanowieniem z dnia 6 lipca 2023 r. (III Kp [...]), na podstawie art. 37 k.p.k. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie tej sprawy do rozstrzygnięcia innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu orzeczenia podano, że: „W ocenie Sądu, fakt że [...] X. X.. jest [...], znanym sędziom okręgu w. oraz z uwagi na fakt podległości [...] przez sędziów tutejszego Sądu, bez względu na kierunek rozstrzygnięcia wywoła to uzasadnione wątpliwości co do bezstronności Sądu Rejonowego [...]”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 37 k.p.k., Sąd Najwyższy może z inicjatywy właściwego sądu przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości. Przepis ten, stanowiący wyjątek od zasady nakazującej rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy miejscowo i rzeczowo, powinien być wykładany ściśle. Jak trafnie zauważono w wystąpieniu Sądu Rejonowego, przesłanki przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości są spełnione, jeżeli w sądzie właściwym brak jest warunków umożliwiających obiektywne rozpoznanie sprawy. Dodać należy, że warunki do zastosowania instytucji z art. 37 k.p.k. będą spełnione w szczególności wówczas, gdy w odbiorze zewnętrznym, stosując kryteria obiektywne, możliwe będzie postawienie sądowi właściwemu zarzutu braku bezstronności i niezawisłości. W rozpoznawanej sprawie warunki takie jednak nie zaistniały. Sąd Rejonowy, w zwięzłym wystąpieniu, ograniczył się do wymienienia dwóch przesłanek uzasadniających jego inicjatywę. Po pierwsze, wskazano, że [...] X. X., jako [...], znany jest wszystkim sędziom okręgu [...], po drugie, podniesiono, że wszyscy sędziowie Sądu właściwego są podlegli Prezesowi [...]. Pierwszy argument jest w kontekście treści art. 37 k.p.k. całkowicie nie trafny, natomiast drugi jest wręcz kuriozalny. [...] X. X. jest bez wątpienia znany sędziom Sądu Rejonowego [...], jest on jednak znany także innym sędziom w kraju, a także innym prawnikom, śledzącym działalność m.in. [...], choćby w kontekście sporu o praworządność, co powoduje, że na okoliczność tę mógłby powołać się każdy sąd w Polsce. Co do drugiego argumentu należy zauważyć, że każdy [...] podlega jakiemuś prezesowi, co przecież nie może mieć żadnego znaczenia dla treści wydawanych orzeczeń. Fakt, iż wszyscy sędziowie Sądu właściwego do rozpoznania sprawy podlegają służbowo [...] nie może uzasadniać obawy przed podjęciem określonej decyzji procesowej, ponieważ bezstronność i niezawisłość powinny być elementarnymi przymiotami sędziego i sądu.

Kierując się powyższym należało uznać, że w sprawie nie zaistniały przesłanki uzasadniające przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu zwłaszcza, że podniesione w zażaleniu zarzuty zdają się wskazywać, iż przedmiotem rozważań Sądu winny być głównie kwestie prawne.

(K.G.)

[f.n]